

‘Aanbestedingswet kan veel beter’

TIEN AANBEVELINGEN

1. Betrek de resultaten van de evaluatie van de Aanbestedingswet 2012 bij de wetswijziging
2. Perk de (te) ruime discretionaire bevoegdheden van aanbestedende diensten in
3. Voer een objectieve toets in die verplicht dient te worden uitgevoerd alvorens tot inbesteden of tot publieke samenwerking over te gaan
4. Zorg voor meer transparantie bij de gunning en verbeter de rechtsbescherming bij opdrachten onder de drempels
5. Voer eenvoudige, doch heldere en uniforme aanbestedingsprocedures voor opdrachten voor sociale en andere specifieke diensten in, met inachtneming van de aanbestedingsbeginselen
6. Neem in de wet de eis op dat de gunningsmethodiek objectief dient te zijn en verbiedt bijvoorbeeld relatieve gunningsmethoden
7. Beperk de toepassing van de nieuwe uitsluitingsgrond op grond van past performance tot de gevallen waarin sprake is van ernstige wanprestatie
8. De Gids Proportionaliteit dient ook door speciale sectoren te worden toegepast
9. Voer in of wijs aan een overkoepelende landelijke onafhankelijke toezichthouder met eigen onderzoeksmogelijkheden en bevoegdheden naar voorbeeld van de Autoriteit Consument en Markt
10. Stel een grijze lijst op van onredelijke contractvoorwaarden

Elisabetta Manunza.

bescherming van inschrijvers. Dit is vooral het geval bij de nieuwe uitsluitingsgrond op basis van past performance”, waarschuwt Manunza. De stelling van minister Kamp in de memorie van toelichting dat zelfs beperking tot wanprestatie niet mogelijk is omdat de Europese richtlijnen grenzen

stellen aan de mogelijkheden tot verdere beperking, is volgens haar niet correct. “De nieuwe richtlijn spreekt juist van tekortkomingen en volgens Nederlands recht is een toerekenbare tekortkoming hetzelfde als wanprestatie. Sterker nog, de overwegingen bij de richtlijn lichten zelfs nadrukkelijk toe dat met tekortkoming ‘grove wanprestatie bijvoorbeeld niet levering of uitvoering of uitvoering met grote gebreken die het product of dienst onbruikbaar maken’ wordt bedoeld. De wetgever moet op dit punt elke mogelijke twijfel wegnemen”, vindt de hoogleraar. Een gemiste kans vindt zij dat weer niet een onafhankelijke toezichthouder wordt ingevoerd. Dat zou volgens Kamp niet nodig zijn omdat

rechtsbescherming al effectief is. Manunza bestrijdt dat, “niet alle aanbesteders hebben een klachtmeldpunt ingesteld. En de adviezen van de Commissie van Aanbestedingsexperts zijn niet bindend. Recentelijk nog heeft het ministerie van Onderwijs zo’n advies naast zich neergelegd. Een overkoepelende, landelijke, onafhankelijke toezichthouder met eigen onderzoeksmogelijkheden en bevoegdheden naar het voorbeeld van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) zou een grote verbetering zijn”, vindt Manunza. Zij hoopt dan ook dat bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot aanpassing van de Aanbestedingswet de Tweede Kamer haar tien aanbevelingen ter harte zal nemen. “Bij de behandeling van de oorspronkelijke Aanbestedingswet heeft de Kamer het wetsvoorstel op een aantal punten behoorlijk verbeterd. Dat is met deze aanpassing ook nodig”, aldus de hoogleraar.

De klachten uit de bouw over de aanbestedingsprocedures zijn niet van vandaag of gisteren. Vooral het mkb, maar ook het grootbedrijf, heeft last van zaken als toepassing van economisch meest voordelige inschrijving (emvi) dat in de praktijk te vaak verwordt tot gunning op laagste prijs en onredelijke contractvoorwaarden. Ook Manunza ziet dat. “Ondernemers klagen onverminderd over onredelijke contractvoorwaarden. Dit wordt ook in pers en literatuur als een ernstig probleem beschouwd, dat leidt tot grote schade bij ondernemingen en wellicht tot minder inschrijvingen nu de economie aantrekt. In de Senaat is destijds al eens voorgesteld om een grijze lijst van onredelijke contractvoorwaarden op te stellen. De minister heeft toegezegd de noodzaak daarvan te bekijken op basis van de evaluatie. Die noodzaak is er kennelijk, maak die lijst dan ook”, beveelt zij aan.

De implementatie van Europese regels is uitgemond in twee nieuwe gunningscriteria naast de laagste prijs, de beste prijs-kwaliteitverhouding en de laagste levenscycluskosten. “Die roepen echter weer nieuwe vragen op over hun toepassing. Er is weinig tot niets geregeld over de methoden die de aanbestedende dienst hanteert om te bepalen of de ene inschrijving beter is dan de andere. In de praktijk schieten de beginselen van transparantie en gelijke behandeling tekort”, vindt Manunza.

De bezwaren tegen emvi begrijpt ze, zoals het feit dat in de praktijk de prijs een grotere rol speelt bij de beoordeling van offertes dan kwaliteit. Dat blijkt uit onderzoek van het Public Procurement Research Centre van de universiteiten van Utrecht en Twente. Een van de oorzaken daarvan is dat de laagste prijs de facto de doorslag geeft boven kwaliteit. In de wetsaanpassing wordt in haar visie nu echter voorbijgegaan aan wat in de economische en inkooptechnische wetenschappen bekend is over welke methoden objectief zijn en welke tot willekeurige en zelfs absurde resultaten leiden. “In de wet moet daarom de eis worden opgenomen dat de gunningsmethode objectief dient te zijn en zouden bijvoorbeeld relatieve gunningsmethoden moeten worden verboden”, aldus Manunza. Zij vindt verder dat de beslissingsruimte van aanbesteders zorgelijk groot wordt op het moment waarop de integriteit van inschrijvers wordt getoetst. “De wet voert nieuwe complexe uitsluitingsgronden in, die niet gepaard gaan met even sterke rechten ter

< VERVOLG VAN PAGINA 1

De aanpassing van de Aanbestedingswet aan de Europese richtlijnen uit 2014 moet veel beter. Het wetsvoorstel dat nu ruim een maand in de Tweede Kamer ligt, is op veel punten weinig evenwichtig vindt hoogleraar Europees en internationaal aanbestedingsrecht Elisabetta Manunza. Zo kan de positie van het mkb beter worden geregeld en worden er nieuwe uitsluitingsgronden ingevoerd waar onvoldoende rechten ter bescherming van inschrijvers tegenover staan. Manunza doet dan ook tien aanbevelingen aan de Kamer om het wetsvoorstel aan te passen.

Ferry Heijbrock

ting

n van een

ansluiting.
n aansluiting in
een aansluiting
n keer verwijde-
ogte van al onze
onze website

